Instanța de fond: Judecătoria Hîncești, sediul Ialoveni (jud. Diana Corlăteanu)
Dosarul nr. 3a-376/24 (2-23152619-02-3a-02042024)

Republica Moldova
Curtea de Apel Chişinău
D E C I Z I E

20 august 2024 mun. Chişinău

Colegiul Civil, Comercial şi de Contencios Administrativ al
Curţii de Apel Chişinău

Având în componenţa sa:
Preşedintele şedinţei, judecătorul Mîra Ghenadie
Judecătorii Dașchevici Grigore şi Bostan Angela
Grefier Andrieș Alin

Judecînd în şedinţă publică, cererea de apel declarată de***** asupra hotărârii Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni din 19 februarie 2024, adoptată la acțiunea în contencios administrativ depusă de***** împotriva Direcției Generală Asistență Socială și Protecție a Familiei a Consiliului r. Hîncești (în prezent Structura Teritorială de Asistență Socială Hîncești), terț ***** cu privire la anularea deciziei nr. 1292 din 27 septembrie 2023 „Cu privire la stabilirea graficului de întrevederi dintre tata***** și copilul**********”, în partea respingerii cererii depuse de*****, cu stabilirea graficului de întrevederi cu fiica**********, solicitat prin cererea din 23 august 2023,

c o n s t a t ă :

La 26 octombrie 2023,*****, reprezentat de avocatul Caldîba Vitalie a depus la Judecătoria Hîncești acțiunea în contencios administrativ împotriva Direcției Generală Asistență Socială și Protecție a Familiei a Consiliului r. Hîncești (în continuare DGASPF a Consiliului r. Hîncești) prin care a solicitat anularea deciziei nr. 1292 din 27 septembrie 2023 „Cu privire la stabilirea graficului de întrevederi dintre tata***** și copilul**********”, în partea respingerii cererii depuse de*****, cu stabilirea graficului de întrevederi solicitat prin cererea din 23 august 2023, cu fiica**********.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la 29 septembrie 2023, în rezultatul examinării și admiterii parțiale a cererii sale, autoritatea publică pârâtă a emis decizia nr. 1292 „Cu privire la stabilirea graficului de întrevederi dintre tata***** și copilul minor,**********”, stabilind următorul grafic de întrevederi:

- în perioada aflării tatălui în Republica Moldova,***** va beneficia de întrevederile cu********** în zilele de luni și miercuri în intervalul de tip cuprins între ora 14:00 - 17:00, cu preluarea copilului de către tată de la domiciliul mamei și întoarcerea copilului la domiciliul mamei;
- în perioada aflării tatălui peste hotarele țării, acesta va comunica cu copilul prin intermediul aplicațiilor „Viber”, „Skype” și „WhatsApp”, altă aplicație care permite contactul audio/video, în fiecare zi de luni, miercuri și sâmbătă în intervalul de timp cuprins între ora 19:00 – 19:45 (ora Republicii Moldova).

În acest context, reclamantul a menționat că, actul administrativ în temeiul căruia a fost stabilit graficul de întrevederi cu copilul minor este nemotivat și lipsit de considerente faptice și juridice, iar în consecință, pasibil anulării în parte, din motiv că la aprobarea programului de întrevederi al tatălui***** cu copilul minor**********, organul emitent a acționat în detrimentul drepturilor și intereselor legitime atât a părintelui***** care locuiește separat de copilul său, cât și ale minorei**********, condiționând deplângerea actului administrativ individual nr. 1292 din 27 septembrie 2023.

Reclamantul a susținut că, la *****, din căsătoria cu**********, s-a născut fiica ***** – tatăl biologic și juridic al căreia este dânsul.

Totodată, reclamantul a menționat că, pe parcursul soluționării pe cale judiciară a litigiului privind desfacerea căsătoriei și stabilirea domiciliului copilului minor********** cu mama**********, a plecat peste hotarele Republicii Moldova, în prezent domiciliind în Republica Franceză, iar conform Legii, această circumstanță nu privează tata copilului de drepturile sale părintești.

***** a relatat că, neexecutarea obligațiilor corelative expres prevăzute de lege, constituie temei pentru autoritatea tutelară teritorială soluționarea chestiunilor ce vizează lezarea drepturilor părintești ale părintelui care locuiește separat de copil, prin derogare de la prevederile imperative ale Legii, nu a asigurat tatălui care locuiește separat de copilul său minor realizarea drepturilor sale părintești, în special: dreptul de a întreține relații personale și contacte directe regulate cu fiica sa minoră – *****; dreptul de a participa la creșterea, educația, instruirea, dezvoltarea fizică, intelectuală și spirituală a copilului minor; dreptul de a petrece timpul împreună cu copilul; dreptul de a avea întrevederi cu copilul său, de a o vizita, precum și de a fi vizitat de către minora********** în perioada sărbătorilor, zilelor de odihnă, zilele de vacanță, zilele de concediu; dreptul de a comunica nestingherit cu copilul minor, inclusiv prin intermediul tehnologiilor informaționale, sau prin alte mijloace, precum și dreptul de a primi de la mama copilului minor informații ce se referă la copilul său minor.

Reclamantul a precizat că, circumstanțele elucidate supra, denotă caracterul ilegal al actului administrativ individual contestat, acesta fiind lipsit de considerații faptice și juridice, iar drept consecință, pasibil anulării în partea respingerii cererii depuse de*****, cu stabilirea graficului de întrevederi cu fiica**********, solicitat prin cererea la ***** Or, autoritatea emitentă la aprobarea programului de întrevederi a acționat în detrimentul interesului superior al copilului minor, precum și al părintelui care locuiește separat de acesta, încălcând în așa mod prevederile imperative ale Legii.

***** a subliniat că, lipsa expunerii motivelor esențiale de fapt și de drept care ar justifica emiterea actului administrativ contestat, precum și lipsa unui conținut suficient de cert, condiționează ilegalitate actului contestat și anularea acestuia.

Reclamantul își întemeiază acțiunea în baza articolelor art. 20, 163, 189, 191, 193, 195, 206, 209, 211 și 214 ale Codului administrativ și art. 6, 7, 86, 90, 96, 166, 167 și 174 ale Codul de procedură civilă, precum și cu referire la normele de *Soft Law*.

Prin încheierea din 30 octombrie 2023 a judecătorului Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni, în temeiul art. 211-212, 216, 221 și 230 ale Codului administrativ, a fost atrasă în proces, în calitate de terț, ***** (f.d. 12-15).

Hotărîrea instanței de fond ce constituie obiectul apelului.

Prin hotărârea Judecătoriei Hîncești (sediul Ialoveni) din 19 februarie 2024, acțiunea în contencios administrativ a reclamantului** împotriva Direcției Generală***

Asistență Socială și Protecție a Familiei a Consiliului r. Hîncești (în prezent Structura Teritorială de Asistență Socială Hîncești), terț ** cu privire la anularea deciziei nr. 1292 din 27 septembrie 2023 „Cu privire la stabilirea graficului de întrevederi dintre tata***** și copilul**********”, în partea respingerii cererii depuse de*****, cu stabilirea graficului de întrevederi cu fiica**********, solicitat prin cererea din 23 august 2023, a fost respinsă.***

Verificarea admisibilității apelului.

Invocând ilegalitatea hotărârii instanței de fond, la 04 martie 2024,***** a declarat apel asupra hotărârii Judecătoriei Hîncești (sediul Ialoveni) din 19 februarie 2024.

În conformitate cu prevederile art. 232 alin. (1) Cod administrativ, apelul se depune la instanţa de judecată care a emis hotărîrea contestată în termen de 30 de zile de la pronunţarea dispozitivului hotărîrii, dacă legea nu stabileşte un termen mai mic. Instanţa de judecată care a emis hotărîrea contestată transmite neîntîrziat apelul împreună cu dosarul judiciar, după motivarea hotărîrii, instanţei de apel.

Din materialele cauzei rezultă că, la caz dispozitivul hotărîrii instanţei de fond a fost pronunţat public la 19 februarie 2024, iar cererea de apel a fost depusă la 04 martie 2024, prin urmare Completul judiciar constată că, apelul declarat de***** a fost depus în interiorul termenului legal.

Potrivit art. 232 alin. (2) Cod administrativ, *motivarea apelului se prezintă la instanţa de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărîrii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanţa de judecată care a emis hotărîrea contestată.*

În speță, hotărârea motivată a fost comunicată părții apelante la data de 29 martie 2024, iar motivarea apelului a fost depusă împreună cu apelul, respectiv cu respectarea prevederilor art. 232 alin. (2) Cod administrativ.

Argumentele apelantului vis-a-vis de pretinsa ilegalitate a hotărîrii atacate cu apel.

În susținerea apelului,***** a reiterat argumentele de fapt și de drept expuse în acțiunea depusă. Suplimentar a menționat că, prin decizia supusă contestării în prezentul litigiu, autoritatea tutelară teritorială, prin derogare de la prevederile imperative ale legii, nu a asigurat tatălui care locuiește separat de copilul său minor realizarea drepturilor sale părintești, în special: dreptul de a întreține relații personale și contacte directe regulate cu fiica sa minoră**********; dreptul de a participa la creșterea, educația, instruirea, dezvoltarea fizică, intelectuală și spirituală a copilului minor**********; dreptul de a petrece timpul împreună cu fiica; dreptul de a avea întrevederi cu copilul său, de a o vizita, precum și de a fi vizitat de către minora în perioada sărbătorilor, zilelor de odihnă, zilelor de vacanță, zilelor de concediu, zilelor de naștere a copilului și a tatălui etc.; dreptul de a comunica nestingherit cu**********, inclusiv prin intermediul tehnologiilor informaționale sau prin alte mijloace; dreptul de a primi de la mama copilului minor informații ce se referă la fiica sa minoră, ceea ce denotă că actul administrativ individual contestat este ilegal, nemotivat, lipsit de considerente faptice și juridice, și drept consecință, pasibil anulării integrale, deoarece la aprobarea programului contestat de întrevederi al tatălui***** cu copilul său minor**********, organul emitent a acționat în detrimentul drepturilor și intereselor legitime atît ale părintelui***** care locuiește separat cu copilul său********** cît și a copilului minor**********.

În susținerea poziției sale, apelantul invocând încălcarea prevederilor art. 58 alin. (1), art. 60 alin. (1) și (4), art. 62 alin. (1), (2), (2^1), (2^2), (2^3) din Codul familiei, art. 17, art. 18

alin. (1) și art. 31 alin. (1) și (2) din Legea nr. 338 din 15 decembrie 1998 privind drepturile copilului, de rând cu prevederile art. 21 alin. (1) și (3), art. 24 alin. (1), art. 30 alin. (2), art. 31, art. 32 alin. (2) din Codul administrativ, consideră justificată necesitatea anulării actului administrativ al Direcției asistență socială și protecție a familiei Hîncești care, în partea contestată, în viziunea apelantului, s-a emis:

- în lipsa expunerii considerentelor esențiale de fapt și de drept care justifică emiterea actului administrativ individual, ceea ce încalcă prevederile art. 118 alin. (1) și (3) din Codul administrativ;
- în lipsa unui conținut suficient de cert care ar justifica actul administrativ individual, ceea ce, încălcând prevederile imperative ale art. 119 alin. (1) din Codul administrativ, condiționând vicii grave care, în pofida caracterului lor evident, totuși au fost ignorate de autoritatea tutelară teritorială la emiterea deciziei nr. 1292 din 27 septembrie 2023, precum și de instanța de fond la emiterea hotărârii contestate.

Solicită apelantul admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond și emiterea unei noi soluții privind admiterea acțiunii formulată de reclamantul*****, în modalitatea în care a fost formulată.

Argumentele participanților la proces:

Reprezentantul apelantului*****, avocatul Caldîba Vitalie a susținut integral apelul declarat, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii instanței de fond și emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă integral în modalitatea formulată.

Reprezentantul persoanei terțe *****, avocatul Savva Alexandru, a pledat pentru respingerea apelului declarat și menținerea hotărârii instanței de fond.

Consiliul raional pentru Protecția Drepturilor Copilului Hîncești, Direcția asistență socială și protecția familiei Hîncești, în ședința instanței de apel nu s-au prezentat din motive necunoscute, deși au fost înștiințați legal despre locul, data şi ora examinării cauzei, despre motivele neprezentei nu au informat instanța de apel, nu au înaintat cereri de amânare a ședinței sau de examinare în lipsă, motiv din care, pornind de la reglementările art. 231 alin. (2) Cod administrativ, Completul judiciar a dispus judecarea cauzei în absența acestora.

Audiind participanții prezenți la proces, studiind materialele dosarului şi înscrisurile administrate, verificând argumentele expuse în cererea de apel, Completul specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Curţii de Apel Chișinău conchide că apelul declarat de*** este neîntemeiat, motiv din care urmează a fi respins cu menţinerea hotărârii Judecătoriei Hîncești (sediul Ialoveni) din 19 februarie 2024, din următoarele considerente.**

Aprecierea instanţei de apel a argumentelor părţilor şi cadrului legal aplicabil speţei:

În conformitate cu prevederile art. 195 Cod administrativ, *procedura acţiunii în contenciosul administrativ se desfăşoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepţia art.169–171.*

Potrivit dispoziţiilor art. 219 alin. (1), (3) Cod administrativ, *(1) Instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți. (3) Instanța de judecată nu are dreptul să depășească limitele pretențiilor din acțiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanții la proces.*

În conformitate cu prevederile art. 240 alin. (1) lit. a) Cod administrativ, *examinând cererea de apel, instanţa de apel adoptă una dintre următoarele decizii-* ***respinge apelul.***

Conform art. 239 Codul de procedură civilă, *hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărârea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţă de judecată.*

În temeiul art.240 alin.(1) Cod de procedură civilă, *la deliberarea hotărîrii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării cauzei şi admisibilitatea acţiunii.*

Hotărârea este întemeiată, dacă în ea sunt expuse toate circumstanţele care au importanţă la soluţionarea cauzei şi care au fost verificate în şedinţa de judecată multilateral, complet, fiind elucidate probele privind circumstanţele constatate ale cauzei.

Prevederile legale enunţate impun în mod expres, obligația instanţei de apel să verifice circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite şi este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei şi să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Respectiv, conform practicii CEDO instanţa de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil pornind de la aprecierea rolului determinant al concluziilor sale, are obligaţia să examineze efectiv problemele esenţiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze doar la însuşirea motivelor și concluziilor date de instanţa inferioară. (*Hirro Balani c. Spaniei*, nr.18064/91 din 09.12.1994 §27; *Georgiadis v. Greciei* nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).

Completul specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău, analizând legalitatea hotărârii pronunţate în raport cu prevederile art. 225 Cod administrativ; art. 239 - 241 Cod de procedură civilă, constată că aceasta urmează a fi menţinută, or instanţa de fond, corect a elucidat şi constatat circumstanţele cauzei, a verificat şi apreciat obiectiv, probele prezente la materialele cauzei, stabilind corect circumstanțele de fapt și aplicând corect legislația pertinentă ce guvernează raportul litigios.

Materialul probatoriu administrat de instanţa de fond, denotă următoarea situaţie;

<u>În fapt:</u>

La data de 23 august 2023***** s-a adresat Direcției Asistență Socială și Protecție a Familiei Hîncești cu o cerere prin care a solicitat stabilirea unui grafic de întrevederi cu fiica********** a.n. *****, motivul adresării fiind faptul că tata domiciliază permanent în afara țării și cu mama copilului nu găsește întotdeauna soluții pozitive privind modalitatea de exercitare a drepturilor părintești de către părintele care locuiește separat cu copilul.

La 27 septembrie 2023, Direcția asistență socială și protecție a familiei, Consiliul raional Hîncești, a emis Decizia nr. 1292 „Cu privire la stabilirea graficului de întrevederi dintre tata***** și copilul********** a.n. *****”, prin care a decis:

*1. „Cererea înaintată de***** în interesele copilului minor********** a.n. ***** cu privire la stabilirea unui grafic de întrevederi se admite parțial.*

2. Se stabilește programul de vizite după cum urmează:

*a) În perioada aflării tatălui în Republica Moldova,***** va beneficia de întrevederi cu********** în zilele de luni şi miercuri în intervalul de timp cuprins între orele 14:00-17:00, cu preluarea copilului de către tată de la domiciliul mamei (mun. Hîncești, str. M. Sadoveanu 5/36) și întoarcerea copilului la domiciliului mamei.*

b) În perioada aflării tatălui peste hotarele țării, acesta va comunica cu copilul prin intermediul convorbirilor telefonice, viber, skype, WhatsApp, altă aplicație care permite contactul audio/video, în fiecare zi de luni, miercuri și sîmbătă în intervalul de timp cuprins între orele 19:00-19:45 (ora RM).

3. În rest acțiunea se respinge ca neîntemeiată.

4. Decizia intră în vigoare din data emiterii.

5. *Decizia este susceptibilă atacării pe calea contenciosului administrativ, în termen de 30 zile de la data recepționării de către petiționari, în condițiile art. 209 Cod administrativ nr. 116/19 iulie 2018" (f.d. 7-11 Vol. I)*.

La 26 octombrie 2023,***** a contestat cu cerere prealabilă decizia Direcției asistență socială și protecție a familiei, Consiliul raional Hîncești nr. 1292 din 27 septembrie 2023 „Cu privire la stabilirea graficului de întrevederi dintre tata***** și copilul**********", solicitând anularea acesteia, în partea solicitărilor neadmise din cerere (f.d. 107-108 Vol. I).

Prin răspunsul nr. 1499 din 3 noiembrie 2023 „Cu privire la rezultatele examinării cererii de contestare a actului administrativ individual (1292/27.09.2023)", Direcția asistență socială și protecție a familiei, Consiliul raional Hîncești, a respins cererea prealabilă înregistrată cu nr. 1816 din 26 octombrie 2023, depusă de***** împotriva deciziei nr. 1292 din 27 septembrie 2023, ca neîntemeiată (f.d. 109-116 Vol. I).

La aceiași dată- 26 octombrie 2023,***** a sesizat instanța de contencios administrativ cu prezenta acțiune, prin care a solicitat anularea Deciziei Direcției asistență socială și protecție a familiei, Consiliul raional Hîncești nr. 1292 din 27 septembrie 2023, în partea cerințelor respinse din cererea înaintată de*****.

Admisibilitatea acțiunii:

Prevederi relevante ale Codului administrative sunt următoarele:

Articolul 20. *Acţiunea în contencios administrativ*

Dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acţiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanţele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

Articolul 206. *Felurile acţiunilor în contencios administrativ*

(1) O acţiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru:

b) obligarea autorității publice să emită un act administrativ individual (acțiune în obligare).

Reieșind din cerințele formulate și având în vedere că actul administrativ individual contestat în prezentul litigiu a fost emis în temeiul cererii formulată de reclamant, rezultă că, la caz, acțiunea reclamantului este una în obligare.

Articolul 191. *Competenţa jurisdicţională pentru acţiunea în contencios administrativ*

(1) Cu excepţia cazurilor prevăzute la alin.(2) şi (3), judecătoriile soluţionează în fond toate acţiunile în contencios administrativ.

Articolul 196. *Competenţa teritorială pentru acţiunea în contencios administrativ*

(1) Acţiunea în contencios administrativ se depune la instanţa de judecată în a cărei rază teritorială îşi are sediul autoritatea publică care a desfăşurat activitatea administrativă contestată, daca legea nu prevede altfel.

Ținând cont de obiectul acțiunii, sediul autorității publice pîrîte și având în vedere prevederile art. 191 alin.(1) Cod administrativ, examinarea prezentei cauze ține de

competența Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, or obiectul acesteia nu se regăsește în excepțiile de la alin. (2) și (3) a art. 191 Cod administrativ.

Astfel, acțiunea în contencios administrativ a fost înaintată de reclamant cu respectarea competenței jurisdicționale și teritoriale.

Articolul 17. *Dreptul vătămat*

Drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Articolul 39. *Accesul liber la justiţie*

(1) Controlul judecătoresc al activităţii administrative este garantat şi nu poate fi îngrădit.

(2) Orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art.17 sau prin nesoluţionarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanţei de judecată competente.

Articolul 189. *Înaintarea acţiunii în contencios administrativ*

(1) Orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorităţi publice poate înainta o acţiune în contencios administrativ.

Articolul 10. *Actul administrativ individual*

(1) Actul administrativ individual este orice dispoziţie, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin naşterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Articolul 11. *Categoriile actelor administrative individuale*

(1) Actele administrative individuale pot fi:

a) acte defavorabile – actele care impun destinatarilor lor obligaţii, sancţiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat;

Instanța de apel statuează că, actul administrativ individual defavorabil emis de autoritatea publică pîrîtă – decizia Direcției asistență socială și protecție a familiei, Consiliul raional Hîncești nr. 1292 „Cu privire la stabilirea graficului de întrevederi dintre tata***** și copilul********** a.n. *****” din 27 septembrie 2023 - constituie act administrativ defavorabil reclamantului*****, în partea în care cererea acestuia a fost respinsă.

Articolul 19. *Cererea prealabilă*

Cererea prealabilă este instituţia care oferă o cale de soluţionare prejudiciară a litigiilor administrative.

Articolul 208. *Respectarea procedurii prealabile*

(1) Până la înaintarea acţiunii în contencios administrativ se va respecta procedura prealabilă, cu excepţiile prevăzute de lege.

Cu referire la respectarea procedurii prealabile, Completul judiciar notează că, legiuitorul a reglementat situația în care respectarea procedurii prealabile nu este obligatorie, iar având în vedere că în cazul de față, potrivit art. 64 alin. (2) din Codul familiei, teza a doua, legiuitorul a reglementat expres că, *litigiile apărute se soluţionează de către autoritatea tutelară teritorială, care stabileşte un program de întrevederi, iar decizia acesteia* ***poate fi atacată în instanţa judecătorească****,* obligativitatea respectării procedurii prealabile decade. Or, reclamantul***** a atacat decizia autorității tutelare teritoriale cu privire la stabilirea programului de întrevederi direct în instanța de judecată, aceasta din urmă fiind excepție în sensul reglementat de norma art. 208 alin. (1) Cod administrativ.

Astfel, coroborând prevederile normelor legale citate anterior, cu circumstanțele de fapt ale cauzei, Completul judiciar statuează că, acțiunea înaintată de***** la 26 octombrie 2023, a fost depusă în instanța de contencios administrativ în termen, din care motive, instanța de fond corect a reținut spre examinare fondul cerințelor formulate în acțiune.

Cu referire la fondul acțiunii:

Conform art. 224 din Codul administrativ, (1) Examinînd acţiunea în contencios administrativ în fond, instanţa de judecată adoptă una dintre următoarele hotărîri:

b) în baza unei acțiuni în obligare, anulează în tot sau în parte actul administrativ individual de respingere a solicitării sau o eventuală decizie adoptată în procedura prealabilă și obligă autoritatea publică să emită un act administrativ individual, dacă revendicarea pretenției reclamantului de emitere a actului este întemeiată.

f) respinge acţiunea ca fiind neîntemeiată, dacă nu sînt îndeplinite condiţiile de adoptare a unei hotărîri prevăzute la lit.a)–e).

Fiind învestită cu soluționarea cauzei ca instanță de fond, Judecătoria Hîncești (sediul Ialoveni), prin hotărârea din 19 februarie 2024 a respins acțiunea formulată de***** împotriva Direcției Generală Asistență Socială și Protecție a Familiei a Consiliului r. Hîncești (în prezent Structura Teritorială de Asistență Socială Hîncești), terț ***** cu privire la anularea deciziei nr. 1292 din 27 septembrie 2023 „Cu privire la stabilirea graficului de întrevederi dintre tata***** și copilul**********”, în partea respingerii cererii depuse de*****, cu stabilirea graficului de întrevederi cu fiica**********, solicitat prin cererea din 23 august 2023, ca neîntemeiată.

Completul specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău susține ca fiind legală soluția primei instanțe, iar în argumentarea poziției sale reține următoarele.

LEGISLAȚIA PERTINENTĂ (în vigoare la data inițierii procedurii administrative):

Codul familiei, nr. 1316 din 26 octombrie 2000

Articolul 51. Dreptul copilului la abitaţie şi educaţie în familie

(1) Se consideră copil persoana care nu a atins vîrsta de 18 ani (majoratul).

(2) Fiecare copil are dreptul să locuiască în familie, să-şi cunoască părinţii, să beneficieze de grija lor, să coabiteze cu ei, cu excepţia cazurilor cînd aceasta contravine intereselor copilului.

(3) Copilul are dreptul la educaţie din partea părinţilor, la dezvoltarea capacităţilor intelectuale, la libertatea gîndirii şi conştiinţei, la apărarea demnităţii şi onoarei.

(4) În cazul copiilor separaţi de părinţi, drepturile copilului la îngrijire şi educație sînt asigurate de reprezentantul legal.

Articolul 52. Dreptul copilului de a comunica cu părinţii şi alte rude

(1) Copilul are dreptul să comunice cu ambii părinţi, cu bunei, fraţii, surorile şi cu celelalte rude. Desfacerea căsătoriei părinţilor, nulitatea ei sau traiul separat al acestora nu afectează drepturile copilului. În cazul cînd părinţii au domiciliul separat, copilul are dreptul să comunice cu fiecare dintre ei.

(2) Copilul aflat în situaţii extreme (reţinere, arest etc.) are dreptul să ia legătura cu părinţii sau cu alte rude în modul stabilit. Dacă nu este posibil de a contacta părinţii sau rudele copilului, va fi anunţată imediat autoritatea tutelară locală.

(3) În cazul copiilor cărora li s-a stabilit statut de copil rămas temporar fără ocrotire părintească, conform prevederilor art. 14 alin. (1) lit. c) și f) din Legea nr. 140/2013 privind

protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți, la solicitarea copilului sau a părintelui/părinților (cu acordul copilului), autoritatea tutelară teritorială asigură vizitarea trimestrială a părintelui/părinților de către copil, dacă în privința părintelui/părinților nu se află în derulare procese judiciare privind decăderea din drepturile părintești.

Articolul 57[2]. Autorităţile tutelare în domeniul protecţiei copilului

Autorităţile tutelare sînt:

a) autoritatea tutelară teritorială – secţiile/direcţiile asistenţă socială şi protecţie a familiei/Direcţia municipală pentru protecţia copilului Chişinău. În municipiile Bălţi şi Chişinău, autorităţile tutelare teritoriale exercită şi atribuţiile de autoritate tutelară locală, cu excepţia unităţilor administrativ-teritoriale autonome din componenţa acestora, în cadrul cărora atribuţiile de autoritate tutelară locală sînt exercitate de primarii unităţilor administrativ-teritoriale respective;

b) autoritatea tutelară locală – primarii de sate (comune), orașe și municipii (cu excepția municipiilor Bălți și Chișinău).

Articolul 58. Drepturile şi obligaţiile părinţilor

(1) Părinţii au drepturi şi obligaţii egale faţă de copii, indiferent de faptul dacă copiii sînt născuţi în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinţii sau separat.

(1[1]) Părinții/reprezentantul legal al părintelui minor exercită drepturile și obligațiile părintești și asupra copilului părintelui minor, precum și sunt reprezentanți legali ai copilului respectiv.

(1[2]) Părintele minor își păstrează dreptul de a participa la creșterea, îngrijirea și educația copilului.

(2) Drepturile şi obligaţiile părinţilor, cu excepţiile prevăzute de prezentul cod, încetează din momentul atingerii majoratului sau obţinerii capacităţii depline de exerciţiu de către copil.

Articolul 61. Apărarea drepturilor şi intereselor legitime ale copiilor

(3) În cazul existenţei unor conflicte de interese între părinţi şi copii, acestea se soluţionează prin ***decizia autorității tutelare locale de la locul aflării copilului***, care poate fi atacată pe cale judecătorească, interesele copiilor, în acest caz, fiind reprezentate de către autoritatea tutelară teritorială.

Articolul 64. Exercitarea drepturilor părinteşti în cazul cînd părinţii locuiesc separate

(1) Părintele care locuieşte împreună cu copilul nu are dreptul să împiedice contactul dintre copil şi celălalt părinte care locuieşte separat, cu excepţia cazurilor cînd comportamentul acestuia din urmă este în detrimentul intereselor copilului sau prezintă pericol pentru starea lui fizică şi psihică.

(2) Părinţii au dreptul să încheie un acord privind exercitarea drepturilor părinteşti de către părintele care locuieşte separat de copil. ***Litigiile apărute se soluționează de către autoritatea tutelară teritorială, care stabilește un program de întrevederi, iar decizia acesteia poate fi atacată în instanța judecătorească, care va emite hotărîrea respectivă***. Părinţii pot, din iniţiativă proprie sau la recomandarea autorităţii tutelare teritoriale, să se adreseze unui mediator pentru soluționarea litigiului.

(2[1]) ***La stabilirea programului de întrevedere se ține cont de atașamentul copilului față de fiecare dintre părinți, față de frați și surori, de vârsta copilului și frecventarea studiilor/participarea la activități extrașcolare de către acesta, de calitățile morale ale părinților, de relațiile dintre copil și fiecare părinte, de proximitatea domiciliului***

<u>părintelui care locuiește separat de copil, astfel încât drepturile părintești să fie exercitate într-un mod echitabil.</u>

(2^2) În cazul în care părintele la domiciliul căruia a fost stabilit domiciliul copilului pleacă temporar în altă localitate din țară sau de peste hotare, la muncă sau în alte scopuri, iar copilul rămâne în grija altei persoane, părintele care locuiește separat de copil își păstrează dreptul de a ***<u>vizita copilul conform programului de întrevederi</u>***.

(2^3) În cazul în care părintele la domiciliul căruia a fost stabilit domiciliul copilului pleacă în altă localitate din țară sau de peste hotare împreună cu copilul ori lăsând copilul în custodie, acesta asigură comunicarea copilului cu celălalt părinte prin intermediul tehnologiilor informaționale sau prin alte mijloace, precum și posibilitatea vizitării copilului de celălalt părinte.

(3) În cazul nerespectării hotărîrii instanţei judecătoreşti, la cererea părintelui care locuieşte separat de copil, instanţa judecătorească, ţinînd cont de interesele şi opinia copilului, în funcţie de vîrsta şi gradul său de maturitate, poate decide transmiterea copilului către acesta.

(4) Părinţii care locuiesc separat de copil au dreptul de a primi informaţiile ce se referă la copilul lor de la toate instituţiile educative, curative, de asistenţă socială etc. Comunicarea informaţiei poate fi refuzată dacă comportamentul părintelui prezintă pericol pentru viaţa şi sănătatea copilului. Acest refuz poate fi atacat în instanţa judecătorească.

Legea privind drepturile copilului nr. 338 din 15 decembrie 1994 (în vigoare la momentul emiterii actului administrative contestat):

Articolul 17. Drepturile copilului care locuieşte separat de părinţi

Copilul separat de un părinte sau de ambii părinţi, care locuieşte în Republica Moldova sau în oricare altă ţară, are dreptul să întreţină relaţii personale şi contacte directe regulate cu cei doi părinţi ai săi, dacă aceasta nu contravine intereselor lui.

Legea cu privire la intrarea/ieșirea din țară nr. 269 din 09 noiembrie 1994:

Articolul 1. Dreptul de ieşire şi intrare în Republica Moldova

(2) Minorii au dreptul de a ieşi şi de a intra în Republica Moldova numai însoţiţi de unul dintre reprezentanţii lor legali sau de un însoţitor, desemnat prin declaraţie de către reprezentantul legal a cărui semnătură se legalizează de notar sau de alte persoane abilitate prin lege cu astfel de funcție. În declaraţie se indică scopul călătoriei, durata acesteia şi ţara de destinaţie.

Legea privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți nr. 140/2013:

Articolul 1 Obiectul legii

Prezenta lege stabileşte procedurile de identificare, evaluare, asistenţă, referire, monitorizare şi evidenţă a copiilor aflați în situaţie de risc şi a copiilor separaţi de părinţi, precum şi autorităţile şi structurile responsabile de aplicarea procedurilor respective.

Articolul 3. Noţiuni principale

În sensul prezentei legi, noţiunile principale utilizate au următoarele semnificaţii:

copil separat de părinți – copil lipsit efectiv de grija părinților/unicului părinte în situații determinate de aflarea motivată a acestora în altă localitate din țară sau de peste hotare pentru o perioadă mai mare de 2 luni consecutive; copil luat de la părinți din cauza unui pericol iminent pentru viața sau sănătatea acestuia; copil căruia i s-a stabilit statut de copil rămas temporar fără ocrotire părintească sau de copil rămas fără ocrotire părintească.

Totodată, cauzei îi sunt relevante și aplicabile reglementările internaționale, după cum urmează.

Convenția cu privire la drepturile copilului, ratificată de Parlament la 12 decembrie 1990:

Articolul 9

(1) Statele părți vor veghea ca nici un cpil să nu fie separate de părinții săi împotriva voinței lor, cu excepția situației în care autoritățile competente decid, sub rezerva revizuirii judiciare și în conformitate cu legile și procedurile aplicabile, că această separare este necesară, în interesul superior al copilului. O decizie în acest sens poate să fie necesată în anumite cazuri particulare, de exemplu atunci cînd părinții maltratează sau neglijează copiii sau cînd părinții trăiesc separat și cînd urmează să ia o hotărâre cu privire la locul de reședință a copilului.

(2) În toate cazurile prevăzute de la paragraful 1 al prezetului articol, toate părțile interesate trebuie să aibă posibilitatea de a participa la dezbateri și de a-și face recunoscute părerile.

(3) Statele părți vor respecta dreptul copilului separat de cei doi părinți ai săi sau de unul din ei, de a întreține în mod regulat relații personale și contacte directe, cu cei doi părinți ai săi, în afara cazului cînd acest lucru este contrar interesului superior al copilului.

Raportând prevederile normelor citate la circumstanțele cauzei, Completul specializat atestă că, potrivit certificatului de căsătorie s*****, la data de 25 iunie 2016 a fost înregistrată căsătoria între***** și***** (Indoitu) Livia, trecută în registrul actelor de stare civilă cu nr. 104, iar potrivit certificatului de naștere seria *****, la data de *****, din căsătoria respectivă, s-a născut copilul**********.

Prin hotărârea Judecătoriei Hîncești, sediul Central din 13 iulie 2021, s-a desfăcut căsătoria încheiată între********** și*****, fiind stabilit domiciliul copilului minor********** cu mama sa –********** (f.d. 33-38).

La data de 23 august 2023,***** s-a adresat Direcției Asistență Socială și Protecție a Familiei Hîncești cu o cerere prin care a solicitat stabilirea unui grafic de întrevederi cu fiica********** a.n. *****, motivul adresării fiind faptul că tata domiciliază permanent înafara țării și cu mama copilului nu găsește întotdeauna soluții pozitive privind modalitatea de exercitare a drepturilor părintești de către părintele care locuiește separat cu copilul.

La 27 septembrie 2023, Direcția asistență socială și protecție a familiei, Consiliul raional Hîncești, a emis Decizia nr. 1292 „Cu privire la stabilirea graficului de întrevederi dintre tata***** și copilul********** a.n. *****”, prin care a decis:

*1. „Cererea înaintată de***** în interesele copilului minor********** a.n. ***** cu privire la stabilirea unui grafic de întrevederi se admite parțial.*

2. Se stabilește programul de vizite după cum urmează:

*a) În perioada aflării tatălui în Republica Moldova,***** va beneficia de întrevederi cu********** în zilele de luni și miercuri în intervalul de timp cuprins între orele 14:00-17:00, cu preluarea copilului de către tată de la domiciliul mamei (mun. Hîncești, str. M. Sadoveanu 5/36) și întoarcerea copilului la domiciliului mamei.*

b) În perioada aflării tatălui peste hotarele țării, acesta va comunica cu copilul prin intermediul convorbirilor telefonice, viber, skype, WhatsApp, altă aplicație care permite contactul audio/video, în fiecare zi de luni, miercuri și sîmbătă în intervalul de timp cuprins între orele 19:00-19:45 (ora RM).

3. În rest acțiunea se respinge ca neîntemeiată.

4. Decizia intră în vigoare din data emiterii.

5. *Decizia este susceptibilă atacării pe calea contenciosului administrativ, în termen de 30 zile de la data recepționării de către petiționari, în condițiile art. 209 Cod administrativ nr. 116/19 iulie 2018" (f.d. 7-11 Vol. I).*

La 26 octombrie 2023,***** a contestat cu cerere prealabilă decizia Direcției asistență socială și protecție a familiei, Consiliul raional Hîncești nr. 1292 din 27 septembrie 2023 „Cu privire la stabilirea graficului de întrevederi dintre tata***** și copilul**********", solicitând anularea acesteia, în partea solicitărilor neadmise din cerere (f.d. 107-108 Vol. I).

Prin răspunsul nr. 1499 din 3 noiembrie 2023 „Cu privire la rezultatele examinării cererii de contestare a actului administrativ individual (1292/27.09.2023)", Direcția asistență socială și protecție a familiei, Consiliul raional Hîncești, a respins cererea prealabilă înregistrată cu nr. 1816 din 26 octombrie 2023, depusă de***** împotriva deciziei nr. 1292 din 27 septembrie 2023, ca neîntemeiată.

Pentru a decide astfel, autoritatea pîrîtă a reținut că: „*La stabilirea graficului de întrevedere, Autoritatea Tutelară urmează să se conducă de atașamentul copilului față de fiecare dintre părinți, bunei, față de frați și surori, de vîrsta copilului, frecventarea studiilor/participarea la activitățile extra curriculare, de calitățile morale ale părinților, de relațiile dintre copil și fiecare părinte, de proximitatea domiciliului părintelui /rudei care locuiește separat de copil, astfel încât drepturile părintești/similar celor părintești să fie exercitate într-un mod echitabil. Aici, Autoritatea Tutelară reiterează că***** menține contacte, legătura de rudenie cu minora**********, copilul își cunoaște tatăl și comunică cu el cu o periodicitate de 2, 3 ori per săptămână, cu o durată a discuției în mediu de 15 minute. Referitor la rutina copilului, s-a constatat că minora se află la școală în intervalul de timp cuprins între ora 08:00 și 12:00; în zilele de marți și joi între orele 15:15 și 17:15, frecventează cursul de gimnastică; în ziua de sîmbătă între orele 10:00 și 13:00 frecventează Centru de creație din oraș. Ora de culcare este 20:00.*

Comisia reamintește că atît legislația națională cît și internațională prevede dreptul copilului care locuiește separat de un părinte sau de ambii părinți, care locuiește în Republica Moldova sau în orice altă țară, să întrețină relații personale și contacte directe, regulate cu cei doi părinți ai săi/rudele, dacă aceasta nu contravine intereselor lui. Reieșind din particularitățile cazului dedus Autorității Tutelare, circumstanțe care ar restricționa accesul tatălui la copil nu există.

Analizând faptele expuse și probele analizate, precum și explicațiile verbale, comisia observă poziția părților la proces, observă poziția tatălui, acceptă această argumentare drept o justificare obiectivă și rezonabilă care urmărește scopul de a petrece cît mai mult timp cu copilul minor, însă Comisia reiterează că, conform Legii nr. 338 din 15 decembrie 1994 privind drepturile copilului, interesul superior al copilului trebuie să prevaleze în orice situație, or discuțiile telefonice, discuțiile purtate printr-o altă modalitate conform tehnologiilor informaționale, întrevederile fizice trebuie să fie raportate la nevoile și necesitățile copilului precum este rutina zilnică, rutina somnului, activitățile școlare, extrașcolare.

*Solicitarea înaintată de către***** cu privire la petrecerea timpului cu fiica peste hotarele țării, Autoritatea Tutelară o califică în afara atribuțiilor și competențelor funcționale în domeniul protecției copilului, or conform prevederilor art. 2 din Legea nr. 269/1994 cu privire la intrarea/ieșirea din țară, ,,Minorii au dreptul de a ieși și de a intra în Republica Moldova numai însoțiți de unul dintre reprezentanții lor legali sau de un însoțitor,*

desemnat prin declarație de către reprezentantul legal a cărui semnătură se legalizează de notar sau de alte persoane abilitate prin lege cu astfel de funcție. În declarație se indică scopul călătoriei, durata acesteia și țara de destinație".

Conform prevederilor Legii nr.140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți, Autoritatea tutelară exercită rolul de reprezentant legal doar în privința copiilor cu statut de copil rămas fără ocrotire părintească sau de copil rămas temporar fără ocrotire părintească, cu excepția copiilor plasați în serviciul tutelă/curatelă, pentru care reprezentantul legal este tutorele/curatorul.

*La caz,**********, nu deține statutul de copil rămas temporar fără ocrotire părintească/ statutul de copil rămas fără ocrotire părintească, reprezentanții săi legali fiind părinții ***** și*****, cărora le aparține dreptul deplin și exclusiv de a decide asupra modalității de traversare a frontierei conform prevederilor legale.*

În această ordine de idei, Autoritatea Tutelară nu a urmărit neglijarea sau, mai grav, încălcarea principiului Legalității procedurii administrative prevăzut de art. 21 alin. (3) Codul administrativ, Autoritățile publice și instanțele de judecată competente nu pot dispune limitarea exercitării drepturilor și a libertăților procesuale decât în cazurile și în condițiile expres stabilite de lege.

*Prin respingerea capătului de cerere cu privire la stabilirea vizitelor în afara țării dintre părintele care locuiește separat și minora**********, Autoritatea Tutelară nu a urmărit limitarea exercitării dreptului tatălui la întrevederi cu propriul copil, doar că prevederile legale enunțate supra, incubă realizarea acestui drept exclusiv reprezentanților legali (dreptul la libera circulație și modalitățile de exercitare ale dreptului vizat), Autoritatea Tutelară nu este în drept să dispună ordinea traversării frontierei de către minori doar decît în condițiile enunțate de lege, or, Autoritatea Tutelară exercită rolul de reprezentant legal doar în privința copiilor cu statut de copil rămas fără ocrotire părintească sau de copil rămas temporar fără ocrotire părintească, cu excepția copiilor plasați în serviciul tutelă/curatelă, pentru care reprezentantul legal este tutorele/curatorul.*

*La elucidarea acestui caz, Autoritatea Tutelară a urmărit evitarea tratării cazului prin absolutizarea unor criterii de apreciere (situația tatălui) iar altele să nu fie luate în seamă (situația minorei), în rezultat să asigure realizarea interesului superior al minorei**********, reieșind din particularitățile individuale ale personalității și situația concretă în care aceasta se află.*

*[...] Urmare celor expuse, DASPF respinge cererea prealabilă 1816/26.10.2023 depusă de către***** cu privire la anularea în partea respingerii parțiale a Deciziei 1292/27.09.2023 privind stabilirea graficului de întrevederi dintre***** și**********, ca fiind neîntemeiată, din următoarele motive:*

Graficul este unul legal, motivat în fapt și în drept, emis în interesele copilului minor, cu respectarea procedurii administrative structurate, cazul fiind tratat prin prisma principiilor diriguitoare ale procedurii administrative precum legalitatea, comprehensibilitatea și transparența acțiunii autorității publice, exemplificate supra.

*Autoritatea Tutelară a indicat cert în baza căror fapte, situații, circumstanțe și-a întemeiat Decizia în partea admiterii parțiale a cererii depusă de***** cu privire la stabilirea programului de vizite (tipul atașamentului, relația tată-fiică, rutina zilnică a minorei, activitățile extrașcolare, proximitatea domiciliului, istoricul îngrijirii copilului, modul de implicare în procesul de creștere a copilului).*

*Autoritatea Tutelară a indicat cert în baza căror prevederi legale şi-a întemeiat Decizia în partea respingerii cererii depuse de***** cu privire la stabilirea programului de vizite, acest capăt de cerere fiind în afara atribuţiilor şi competenţelor funcţionale ale Autorităţii Tutelare în domeniul protecţiei copilului, or, conform prevederilor art. 2 din Legea nr. 269/1994 cu privire la intrarea/ieşirea din ţară, Minorii au dreptul de a ieşi şi de a intra în Republica Moldova numai însoţiţi de unul dintre reprezentanţii lor legali sau de un însoţitor, desemnat prin declaraţie de către reprezentatul legal a cărui semnătură se legalizează de notar sau de alte persoane abilitate prin lege cu astfel de funcţie. În declaraţie se indică scopul călătoriei, durata acesteia şi ţara de destinaţie.*

*[…] La caz,********** nu deţine statut de copil rămas temporar fără ocrotire părintească/statutul de copil rămas fără ocrotire părintească, reprezentanţii săi legali fiind părinţii ***** şi*****, cărora le aparţine dreptul deplin şi exclusiv de a decide asupra modalităţii de traversare a frontierei conform prevederilor legale. Astfel, Autoritatea Tutelară nu a umărit limitarea exercitării dreptului tatălui la întrevederi cu propriu copil, doar că prevederile legale enunţate supra, nu incubă acest drept autorităţii publice*" (f.d. 109-116).

Reclamantul/intimat*****, tatăl copilului minor**********, în dezacord cu actul administrativ contestat invocă în esenţă încălcarea de către autoritatea publică pîrîtă a drepturilor sale în calitate de părinte care locuieşte separat de copil şi indică în acest sens că, autoritatea pîrîtă, prin neadmiterea cererii în partea solicitării privind *„stabilirea unui program care permite de a fi vizitat de fiica minoră**********, în perioada sărbătorilor, zilelor de odihnă, zilelor de vacanţă, zilelor de concediu zilelor de naştere a copilului şi a tatălui […]”*, a acţionat în viziunea acestuia, în detrimentul drepturilor şi intereselor legitime atît ale lui***** în calitate de părinte care locuieşte separate de copilul său, cît şi ale copilului minor**********.

Completul judiciar atestă că, deşi îşi exprimă dezacordul cu decizia DASPF nr. 1292 din 27 septembrie 2023 „Cu privire la stabilirea graficului de întrevederi dintre tata***** şi copilul**********”, invocând că, „*actul administrativ individual, în partea contestată este nul, ilegal, nemotivat, lipsit de considerente faptice şi juridice, şi drept consecinţă, pasibil anulării integrale, deoarece la aprobarea programului de intrevederi al tatălui***** cu copilul minor********** organul emitent a acţionat în detrimentul drepturilor şi intereselor legitime atît ale părintelui***** care locuieşte separat de copilul său, cît şi ale minorei**********”*, la caz, reclamantul/apelant nu prezintă argumente justificative a faptului lezării drepturilor şi intereselor legitime ale sale şi a copilului minor**********.

În sensul celor relatate, Completul judiciar menţionează că, simpla invocare a dezacordului cu soluţia oferită de autoritatea publică pîrîtă la cererea formulată de***** cu privire la stabilirea unui grafic de întrevederi cu copilul minor********** nu este suficient pentru a constata netemeinicia sau nemotivarea unui act administrativ individual defavorabil, cu atît mai mult ilegalitatea acestuia.

La caz, apelantul***** invocând încălcarea intereselor şi drepturilor sale şi a fiicei**********, a lăsat fără concretizare şi motivare dezacordul formulat, limitându-se la invocarea caracterului nemotivat şi lipsit de considerente faptice şi juridice a actului administrativ individual defavorabil, la fel, fără nici o concretizare în acest sens.

În contradictoriu cu argumentele indicate de reclamantul/apelant***** în susţinerea poziţiei sale, autoritatea publică a reţinut că, în partea admiterii parţiale a cererii depusă de***** cu privire la stabilirea programului de vizite, a supus analizei circumstanţiale tipul

atașamentului, relația tată-fiică, rutina zilnică a minorei, activitățile extrașcolare, proximitatea domiciliului, istoricul îngrijirii copilului, modul de implicare în procesul de creștere a copilului.

Totodată, cu referire la partea cerințelor respinse cu referire la stabilirea programului de vizite a copilului minor la domiciliul tatălui care se află peste hotarele țării, autoritatea a indicat că, acest capăt de cerere este în afara atribuțiilor și competențelor funcționale ale Autorității Tutelare în domeniul protecției copilului, or, conform prevederilor art. 2 din Legea nr. 269/1994 cu privire la intrarea/ieșirea din țară, *minorii au dreptul de a ieşi şi de a intra în Republica Moldova numai însoţiţi de unul dintre reprezentanţii lor legali sau de un însoţitor, desemnat prin declaraţie de către reprezentatul legal a cărui semnătură se legalizează de notar sau de alte persoane abilitate prin lege cu astfel de funcţie. În declaraţie se indică scopul călătoriei, durata acesteia şi ţara de destinaţie*.

Pornind de la analiza cerințelor invocate de reclamantul/apelant***** prin prisma circumstanțelor de drept invocate în acest sens, Completul judiciar pune în evidență prevederile art. 51 alin. (4) din Codul familiei, care prevede că, *în cazul copiilor separaţi de părinţi, drepturile copilului la îngrijire şi educaţie sînt asigurate* ***de reprezentantul legal***, iar corespunzător, art. 61 alin. (2) din Codul familiei, prevede că, ***părinţii sînt reprezentanţii legali ai copiilor lor*** *şi acţionează în numele lor în relaţiile cu toate persoanele fizice şi juridice, inclusiv în autorităţile administraţiei publice şi instanţele judecătoreşti, fără a avea nevoie de împuterniciri speciale.*

Totodată, potrivit art.6 din Legea nr.140 din 14 iunie 2013 privind protecţia specială a copiilor aflaţi în situaţie de risc şi a copiilor separaţi de părinţi, prevede că ***autoritatea tutelară locală are următoarele atribuţii***: a) asigură recepţionarea şi înregistrarea sesizărilor privind încălcarea drepturilor copilului, se autosesizează în cazul identificării unor copii aflaţi în situaţie de risc; a[1]) informează autoritatea tutelară teritorială despre cazurile copiilor care necesită asistenţă juridică calificată pentru respectarea drepturilor şi intereselor acestora; b) coordonează examinarea sesizărilor privind încălcarea drepturilor copilului; c) în limita atribuţiilor sale şi în cooperare cu autoritatea tutelară teritorială, întreprinde acţiunile necesare pentru prevenirea separării copilului de mediul familial sau pentru (re)integrarea copilului în familie; d) asigură evaluarea familiilor cu copii aflaţi în situaţie de risc şi a copiilor separaţi de părinţi; e) asigură luarea copilului de la părinţi sau de la persoanele în grija cărora se află acesta în cazul existenţei unui pericol iminent pentru viaţa sau sănătatea lui şi înaintează, în termen de 3 zile lucrătoare, acţiunea în instanţa de judecată privind decăderea din drepturile părinteşti sau privind luarea copilului de la părinţi fără ca aceştia să fie decăzuţi din drepturile părinteşti; f) asigură plasamentul de urgenţă al copiilor separaţi de părinţi; g) asigură instituirea custodiei asupra copiilor ai căror părinţi/unicul părinte se află temporar în altă localitate din ţară sau de peste hotare ori nu-şi pot realiza obligaţiile privind creşterea, îngrijirea şi educaţia copilului din cauza problemelor de sănătate; h) asigură luarea şi scoaterea de la evidenţă a familiilor cu copii aflaţi în situaţie de risc şi a copiilor separaţi de părinţi; i) participă la procedura de luare a copilului de la părinţi; j) eliberează şi transmite autorităţii tutelare teritoriale avize privind plasamentul planificat al copiilor; k) cooperează, la nivel local, cu instituţiile, structurile şi serviciile cu atribuţii în domeniul protecţiei copilului; k[1]) solicită, în caz de necesitate, oficiului teritorial al Consiliului Naţional de Asistenţă Juridică Garantată de Stat desemnarea unui avocat în vederea înaintării acţiunii în instanţa de judecată privind decăderea din drepturile părinteşti sau privind luarea copilului de la părinţi fără ca aceştia să fie decăzuţi din drepturile părinteşti; l) coordonează procesul de

monitorizare a situaţiei familiilor cu copii aflaţi în situaţie de risc şi a copiilor separaţi de părinţi; l[1]) asigură monitorizarea situaţiei copiilor ai căror părinţi/unicul părinte se află temporar în altă localitate din ţară sau de peste hotare; m) coordonează procesul de analiză a situaţiei la nivel local privind protecţia copiilor aflaţi în situaţie de risc şi a copiilor separaţi de părinţi; n) planifică şi decide realizarea măsurilor de informare a populaţiei privind drepturile copilului; o) în limita atribuţiilor sale, întreprinde măsurile necesare pentru respectarea drepturilor patrimoniale ale copiilor cu statut de copil rămas fără ocrotire părintească sau de copil rămas temporar fără ocrotire părintească; p) colaborează cu autorităţile tutelare teritoriale şi centrale în vederea protecţiei copiilor aflaţi în situaţie de risc şi a copiilor separaţi de părinţi, inclusiv prin informarea reciprocă pe probleme de interes comun. Autoritatea tutelară locală îşi exercită atribuţiile direct sau prin intermediul specialistului pentru protecţia drepturilor copilului angajat în cadrul primăriei.

Contextual prevederilor normei reiterate supra, care reglementează atribuțiile autorității tutelare vis-à-vis de protecția drepturilor și intereselor copiilor, Completul judiciar constată că, după cum just a reținut instanța de fond, acestea nu includ atribuția autorității tutelare de a acționa în calitate de reprezentant legal al copiilor, această atribuție fiind reglementată prin Legea privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc a copiilor și a copiilor separați de părinți nr. 140/2013, care, la art. 12^4 prevede că, ***exercitarea atribuțiilor de reprezentant legal al copiilor cu statut de copil rămas temporar fără ocrotire părintească sau de copil rămas fără ocrotire părintească este asigurată de către autoritatea tutelară teritorială***, cu excepția copiilor plasați în serviciul tutelă/curatelă, pentru care reprezentantul legal este tutorele/curatorul.

Subsecvent, Completul judiciar explică că, obiectul Legii identificate supra îl constituie procedurile de identificare, evaluare, asistenţă, referire, monitorizare şi evidenţă a copiilor aflați în situaţie de risc şi *a copiilor separaţi de părinţi*, precum şi autorităţile şi structurile responsabile de aplicarea procedurilor respective, însă, în sensul legii respective, noțiunea de *„copil separat de părinți”* este reglementată de norma art. 3, potrivit căruia, *în sensul prezentei legi, noţiunile principale utilizate au următoarele semnificaţii*: ***copil separat de părinți*** - copil lipsit efectiv de grija părinților/unicului părinte în situații determinate de aflarea motivată a acestora în altă localitate din țară sau de peste hotare pentru o perioadă mai mare de 2 luni consecutive; copil luat de la părinți din cauza unui pericol iminent pentru viața sau sănătatea acestuia; copil căruia i s-a stabilit statut de copil rămas temporar fără ocrotire părintească sau de copil rămas fără ocrotire părintească. Totodată, norma respectivă reglementează și noțiunea de ***reprezentant legal al copilului*** - părintele copilului, persoană sau autoritate, desemnată, conform legii, să apere drepturile și interesele legitime ale copilului și să acționeze în numele copilului în materie de protecție, siguranță, ocrotire a sănătății, educație, proprietate și în alte domenii.

La caz, Completul judiciar atestă că, contrar reglementărilor citate supra, copilul minor********** nu este copil separat de părinți în sensul Legii privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc a copiilor și a copiilor separate de părinți nr. 140/2013, care reglementează atribuția autorității tutelare de a acționa în calitate de reprezentant legal al său, or, având în vedere că reprezentanții legali ai***** Deliei sunt părinții săi – ***** și*****, aceștia la rîndul său acționează în intesele ei, considerent din care, este întemeiată și justificată decizia de respingere a cerințelor invocate de reclamantul /apelant cu privire la stabilirea graficului de vizite la domiciliul tatălui care se află peste hotarele țării, deoarece această cerință excede atribuțiile autorității publice pîrîte.

Suplimentar, Completul judiciar notează, că cerințele formulate de reclamantul/ apelant*****, în drept, se întemeiază inclusiv pe normele art. 64 alin. (2^2) și
(2^3) din Codul familiei, care însă, se referă la situația în care *părintele la domiciliul căruia a fost stabilit domiciliul copilului pleacă temporar/permanent în altă localitate din țară sau peste hotare,* cînd la caz de fapt, domiciliul copilului minor********** este stabilit cu mama sa *****, considerent din care, nu sunt aplicabile situației de față.

Totodată, urmează a fi menționat și faptul că, drepturile invocate de***** ca fiind pretins încălcate prin actul administrativ individual defavorabil ce constituie obiectul litigiului prezent, urmează a fi analizate în limitele în care apărarea acestora nu condiționează încălcarea corelativă a drepturilor copilului minor, care în acest sens sunt proemitente și urmează a fi luat în considerație în mod prioritar. De altfel, substanța cerințelor invocate de apelantul***** prin acțiunea înaintată, în partea în care au fost contestate, au fost analizate de autoritatea publică pîrîtă anume întru evitarea situației de deprioritizare a intereselor supreme a copilului minor********** prin absolutizarea situației tatălui ce ține de domiciliul său înafara Republicii Moldova, scopul fiind de a asigura realizarea interesului superior al copilului, reieșind din particularitățile individuale ale personalității și de situația concretă în care aceasta se află.

Generalizînd cele expuse supra, Completul judiciar reține drept întemeiată concluzia instanței de fond asupra netemeiniciei acțiunii reclamantului. Or, la caz s-a stabilit cert că, copilul minor********** frecventează instituție de învățămînt școlar, totodată fiind încadrată la activitate extrașcolară: gimnastică și activități în cadrul Centrului de creație din oraș.

Prezintă relevanță în cazul de față și concluziile Consultației psihologice din 03 ianuarie 2023 a copilului minor**********, potrivit cărora, la ultima s-a constatat anxietate, stare de neliniște, frică, sentiment de nesiguranță. Se percepe neglijarea emoțională din partea tatălui, lipsa atașamentului patern ce a dezvoltat sentiment de nesiguranță în relația părinte copil. Se mai indică că Delia nu mai vera să vorbească cu tata la telefon, se simte rușinată cînd vorbește cu tata. Relația tata-fiică este axată pe răzbunare pentru fosta soție, decît pe educare și comunicare la vîrsta cuvenită.(f.d. 125 Vol. I).

Reieșind din prevederile legale menționate supra în coraport cu materialele cauzei, Completul de judecată reține că, la emiterea deciziei nr. 1292 din 27 septembrie 2023 „Cu privire la stabilirea graficului de întrevederi dintre tata***** și copilul**********”, Direcția Generală Asistență Socială și Protecție a Familiei a Consiliului r. Hîncești și-a exercitat dreptul discreționar în conformitate cu scopul acordat prin lege, iar careva temeiuri ce ar duce la anularea acesteia nu se atestă.

Completul de judecată remarcă, că norma art. 31 Cod administrativ, stabileşte principiul potrivit căruia, actele administrative individuale şi operaţiunile administrative scrise trebuie să fie motivate.

În detalierea acestui principiu, vine şi norma art. 118 alin. (1) Codul administrativ, care statuează că, motivarea este operaţiunea administrativă prin care se expun considerentele care justifică emiterea unui act administrativ individual. În motivare se indică temeiurile esenţiale de drept şi de fapt pe care le-a luat în considerare autoritatea publică pentru decizia sa. Din motivarea deciziilor discreţionare trebuie să poată fi recunoscute şi punctele de vedere din care autoritatea publică a reieşit la exercitarea dreptului discreţionar. Motivarea trebuie să se refere şi la argumentele expuse în cadrul audierii.

Alineatul (2) al aceluiaşi articol prevede că, motivarea completă a unui act administrativ individual cuprinde: a) motivarea în drept - temeiul legal pentru emiterea actului administrativ, inclusiv formele procedurale obligatorii pe care se bazează actul; b) motivarea în fapt - oportunitatea emiterii actului administrativ, inclusiv modul de exercitare a dreptului discreţionar, dacă este cazul; c) în cazul actelor administrative defavorabile - o descriere succintă a procedurii administrative care a stat la baza emiterii actului: investigaţii, probe, audieri, opinii ale participanţilor contrare conţinutului final al actului etc.

Alineatul (3) al aceluiaşi articol prevede că, motivarea completă este obligatorie, este parte integrantă a actului administrativ individual şi condiţionează legalitatea acestuia.

Astfel, referitor la pretinsa nerespectare de către autoritatea publică a principiului statuat la art. 31 din Codul administrativ, potrivit căruia actele administrative individuale și operațiunile administrative scrise trebuie să fie motivate, aspect invocat de apelant în susținerea poziției sale, Completul de judecată constată că actul contestat și anume, decizia nr. 1292 din 27 septembrie 2023 „Cu privire la stabilirea graficului de întrevederi dintre tata***** și copilul**********”, a fost suficient de motivat și detaliat, fiind indicate toate temeiurile de fapt și de drept ce au justificat emiterea acestuia.

Prin urmare, Direcția Generală Asistență Socială și Protecție a Familiei a Consiliului r. Hîncești la emiterea deciziei nr. 1292 din 27 septembrie 2023 „Cu privire la stabilirea graficului de întrevederi dintre tata***** și copilul**********”, a respectat întocmai prevederile art. 31 și 118 din Codul administrativ, fiind indicate argumentele ce au dus la admiterea parțială a cererii înaintate de*****.

Urmare a constatărilor detaliate supra vis-a-vis de circumstanțele faptice ale cazului dedus judecării în ordine de apel, Completul judiciar concluzionează că, argumentele expuse de către partea apelantă în cererea de apel sunt lipsite de substanță obiectivă, iar instanța de fond - reieșind din cumulul probelor administrate, a soluționat cauza sub toate aspectele de fapt și de drept, în consecință hotărârea emisă fiind legală şi întemeiată, în corespundere cu art. 130 CPC.

Prin prisma acestor constatări, Completul judiciar concluzionează că la caz dubiul judiciar a fost înlăturat, netemeinicia cerințelor părții apelante a fost demonstrată, iar argumentele invocate de către***** poartă caracter pur formal.

Cercetând cu maximă diligență materialele prezentate, Completul judiciar notează că dosarul nu conţine vre-un element susceptibil să o facă să ajungă la o altă concluzie în prezenta cauză.

Sintetizând cele detaliate mai sus, statuând cu certitudine că argumentele părții apelante sunt neîntemeiate, iar hotărârea instanţei de fond este legală și întemeiată, Completul de Contencios Administrativ conchide a respinge apelul declarat de***** şi a menţine hotărârea Judecătoriei Hîncești (sediul Ialoveni) din 19 februarie 2024.

În conformitate cu prevederile art. 240 alin (1) lit. a) Cod administrativ, art. 389-390 CPC, Completul de Contencios Administrativ din cadrul Colegiului Civil, Comercial şi de Contencios Administrativ al Curţii de Apel Chişinău

D E C I D E :

Apelul declarat de*****, ***se respinge.***

Se menține hotărîrea Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni din 19 februarie 2024.

Decizia este executorie de la emitere, însă poate fi contestată cu recurs la Curtea Supremă de Justiţie.

Recursul se depune la Curtea Supremă de Justiţie în termen de două luni.

Președintele completului,

Judecătorul Mîra Ghenadie

Judecătorii Dașchevici Grigore

Bostan Angela